

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Tamara Chișca-Doneva,
Judecători Svetlana Filincova, Mariana Pitic, Nicolae Craiu, Ala Cobăneanu

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, de părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, și de inculpatul Bejenaru Radic XXXXX împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2019, în privința inculpatului

*Bejenaru Radic XXXXX, născut la
XXXXX în s.XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor al XXXXX.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.11.2008-20.06.2013;

Instanța de apel: 11.07.2013-21.11.2013;

24.07.2014-16.12.2015;

30.12.2016-19.01.2018;

19.12.2018-11.06.2019;

Instanța de recurs: 03.03.2014-01.07.2014;

14.03.2016-13.09.2016;

12.04.2018-05.11.2018;

06.08.2019-18.12.2019.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea i-a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Prin aceeași sentință, Bejenaru Radic a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe prejudiciul material în sumă de 43 929,27 de lei, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, a constatat că Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire de organul de urmărire penală, precum că urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere la 5 septembrie 2006, activând în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela”, cu adresa juridică s. XXXXX r-nul XXXXX și având în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î XXXXX, care împreună cu acte i-au fost transmise lui pentru folosire, în interes de serviciu, de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscând cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș Natalia, pe numele căreia era înregistrat automobilul Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i oferea dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întâlnire cu ultima către data de 08 septembrie 2006 pentru a-i fi eliberată procură pe autoturismul respectiv.

În vederea realizării intenției sale criminale, la 08 septembrie 2006, întâlnindu-se cu cet. Bectaraș Natalia, în apropierea biroului notarului privat „Danu Inga”, situat în mun. Chișinău str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură, în interesele firmei în care activează, concomitent prezentându-i ultimei actele automobilului Opel Vectra cu n/î XXXXX și înșelând-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș Natalia să creadă în afirmațiile sale și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la data de 09 septembrie 2006, Bejenaru Radic, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX pe numele cet. Mațoc Maria, iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile infracționale ale lui Bejenaru Radic, părții vătămate Străisteanu Gheorghe i-a fost cauzat o daună materială considerabilă în sumă de 4 000 de dolari, care la momentul comiterii infracțiunii, conform cursului oficial al BNM echivala cu suma de 53 240 de lei.

Acțiunile lui Bejenaru Radic pe acest episod au fost încadrate în baza art. 195 alin. (1) Cod penal, însușirea în proporții mari a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și folosirea situației de serviciu.

Tot el, Bejenaru Radic este învinuit că, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26 aprilie 2006 – 05 iunie 2006, activând în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. XXXXX, r-nul XXXXX, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gheorghe bani în sumă de 35 080 de lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Acțiunile lui Bejenaru Radic pe acest episod au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2.1. În procesul examinării cauzei la 21 iunie 2011, acuzatorul de stat a înaintat învinuire în sensul agravării, conform căreia acțiunile lui Bejenaru Radic pe primul

episod au fost calificate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal - escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari, iar pe al doilea episod au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. *Procurorul*, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bejenaru Radic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal (pe ambele episoade), la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani, invocând că:

- prin probele prezentate de acuzator și examinate în cadrul ședinței de judecată a fost dovedită vinovăția inculpatului Bejenaru Radic, deoarece instanța incorect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept pe al doilea episod;

- vinovăția inculpatului Bejenaru Radic în săvârșirea infracțiunii incriminate pe ambele episoade a fost dovedită pe deplin prin suportul probator acumulat pe parcursul procesului penal, pe care partea acuzării îl consideră ca complet și administrat fără careva derogări;

- vina inculpatului este demonstrată prin: declarațiile părții vătămate Străisteanu Gheorghe, declarațiile martorilor și prin materialele dosarului;

- în probarea faptului intenției inculpatului de a înșela partea vătămată din start, statuează și probele cercetate pe primul episod care în coroborare cu toate în ansamblu indică direct asupra faptului că inculpatul abuzând de încrederea acordată din start a avut intenția de a nu și onora obligațiunile asumate față de ultima și de a înșela cu scopul de a însuși banii încasați;

- la baza sentinței prin care a fost achitat inculpatul pe cel de al doilea episod nu au fost combătute probele acuzării și s-au făcut concluzii subiective, neavând în fapt careva probe certe ce ar combate probele acuzării, nu s-a ținut cont la justa valoarea de criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal și s-a aplicat inculpatului o pedeapsă inechitabilă, în condițiile în care inculpatul în pofida faptului că nu a recunoscut infracțiunea imputată, dar nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea restituirii prejudiciului cauzat.

3.2. *Părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia*, care au solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bejenaru Radic să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Străisteanu Gheorghe să fie admisă integral.

În susținerea cerințelor sale apelanții au invocat că:

- instanța a aplicat o pedeapsă prea blândă inculpatului și nu a ținut cont de comportamentul lui la faza săvârșirii infracțiunii, perioada efectuării urmăririi penale, cât și în instanța de judecată - inculpatul, în permanență, a depus maximum efort de a nu fi descoperită crima săvârșită, s-a eschivat de la răspunderea penală și nu a recunoscut, nu a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate nici până în prezent, pe o perioadă destul de îndelungată (7 ani), creându-i părții vătămate

impedimente serioase în ce privește folosirea proprietății private și astfel, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante;

- inculpatul Bejenaru Radic incorect a fost achitat pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul din 26 aprilie 2006 – 05 iunie 2006) - faptul însușirii sumei de 35080 de lei, sub pretextul de a cumpăra un năvod de pescuit. Cu toate că inculpatul a negat în permanență faptul primirii diverselor sume de bani, acest episod, în opinia părții vătămate, și-a găsit confirmarea în instanța de judecată prin depozițiile martorilor și prin înscrisurile care aparțin lui Bejenaru Radic, confirmate prin raportul de expertiză;

- instanța incorect a exclus din suma prejudiciului cauzat de inculpat, prin prisma prevederilor art. 619, 1422, 1423 Cod civil, deoarece inculpatul, săvârșind intenționat aceste două episoade de escrocherie, î-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și le-a dorit, în mod conștient, admitând survenirea acestor urmări. Deci, Bejenaru conștientizează din 2006 că a acționat contrar legii și a păgubit partea vătămată, fără a-și recunoaște vina și a repara prejudiciul cauzat benevol;

- prin prisma reparării prejudiciului cauzat părții vătămate, instanța nu și-a argumentat convingător poziția, iar trimerile la unele prevederi din Codul civil, nu sunt corelate cu probe și argumente.

3.3. *Avocatul Nelly Babcsinschi, în numele inculpatului Bejenaru Radic, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, pe episodul înstrăinării automobilul de model Opel Vectra să fie încetat, deoarece există o hotărâre a organului de urmărire penală în privința lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, invocând că:*

- la emiterea sentinței, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care statuează că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor, când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă;

- hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată;

- dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori este un principiu al reglementării raporturilor de drept și procedură penală;

- este ilegală și ordonanța de punere sub învinuire din 01 noiembrie 2008, emisă de procurorul Procuraturii Strășeni, Lisnic Andrei, prin care la 12 noiembrie 2008, Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire, conform art. 195 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia din 21 noiembrie 2013 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Babcsinschi Nelly, în numele inculpatului Bejenaru Radic și au fost admise apelurile procurorului și

părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, a fost casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități ce țin de domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88 320 de lei și prejudiciul moral în sumă de 3 000 de lei.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că analizând în ansamblu probele cauzei penale, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a constatat în fapt că, Bejenaru Radic, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activând în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela” cu adresa juridică s. XXXXX, r-nul XXXXX și având în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î XXXXX, care împreună cu actele i-au fost transmise lui, pentru folosire în interesele de serviciu, de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscând cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat pe Bectaraș N., pe numele căreia era înregistrat automobil Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i oferea dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întâlnire cu ultima la 08 septembrie 2006, pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism.

În vederea realizării intenției sale criminale, la 08 septembrie 2006, întâlnindu-se cu cet. Bectaraș N. în apropierea biroului notarului privat „Danu Inga”, situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentându-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î XXXXX și înșelând-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș N. să creadă în afirmațiile lui Bejenaru R. și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la 09 septembrie 2006, Radic Bejenaru, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX, pe numele cet. Mațoc M., iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile intenționate ale lui Bejenaru Radic, părții vătămate Străisteanu Gheorghe i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 4 000 de dolari SUA, care la momentul comiterii infracțiunii conform cursului oficial al BNM echivala cu suma de 53 240 de lei.

Tot, Bejenaru Radic, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26 aprilie 2006 – 05 iunie 2006, activând în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. XXXXX r-nul XXXXX, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gheorghe bani în sumă de 35 080 de lei, cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Astfel, necătînd la faptul că inculpatul vina sa nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia se întemeiază pe următoarele probe: declarațiile părților vătămate Străisteanu Gheorghe, Străisteanu Natalia; declarațiile martorilor Străisteanu

Daniela, Cîrjev Andrei, Patîrnice Anatol, Țîgîrlaş Garic, Bectaraș Gheorghe, Boța Radj, Cotelea Oleg, Șevțov Stepan, Dinu Andrei, precum și prin actele și documentele anexate la cauza penală, inclusiv: procurile înregistrate de notarul Inga Danu cu nr. 205 la 15 ianuarie 2005 și nr. 6033 la 08 septembrie 2006; cererea depusă de Bectaraș N. notarului Inga Danu, înregistrată cu nr. 6618 la 26 septembrie 2006; pașaportul tehnic eliberat la 09 septembrie 2006 lui Mațoc M. pe autoturismul de model „Opel Vectra” cu n/î XXXXX; copia pașaportului tehnic eliberat pe numele lui Bectaraș N. pe automobilul model „Opel Vectra” cu n/î XXXXX la 14 ianuarie 2004; copia autenticată a chitanței nr. 037881 din 22 septembrie 2005, Centrului tehnic și transport al DGLDA al MAI al RM; procesul-verbal din 11 august 2010 de ridicare a înscrisului și înscrisul; conținutul raportului de expertiză grafologică nr. 2670 din 29 octombrie 2010.

Astfel, analizând obiectiv ansamblul de circumstanțe a cauzei, în raport cu probele prezentate instanța de apel a conchis că, argumentele acuzării cu privire la prezența în acțiunile inculpatului a semnelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal și-au găsit confirmare.

Instanța de apel a conchis, că din declarațiile părții vătămate Străisteanu Gheorghe date în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetărilor judecătorești precum și în instanța de apel, s-a constatat cu certitudine că lui Bejenaru Radic i-a fost transmisă de către Străisteanu Gheorghe suma 35 080 de lei pentru procurarea năvodului, însă Bejenaru Radic nu și-a exercitat obligațiunile.

Declarațiile inculpatului Bejenaru Radic precum că Străisteanu Gheorghe urma să-i achite salariu de 1 000 de dolari, instanța de apel le-a apreciat critic, or, careva probe în acest sens nu au fost prezentate instanței.

La fel, instanța de apel a menționat că, în cazul când una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Astfel, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civile se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezenta disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezentei scopului de cupiditate.

Intenția inculpatului de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere mijloace bănești a apărut la ultimul înainte de intrarea în stăpânire asupra acestor bunuri, acest fapt fiind dovedit prin probele administrate.

Făptuitorul a indus victima în eroare, creându-i o falsă reprezentare a realității, privind procurarea năvodului, iar ulterior primirea banilor, acestea fiind însoțite de diferite tranșe de transmitere a banilor, astfel fiind realizată transmiterea voită, a bunului sau dreptului asupra lui.

Pentru prezența elementelor infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda prin care s-a prezentat înșelăciunea sau abuzul de încredere, aceasta putea fi realizată pe cale verbală, în scris, ceea ce a fost întreprins de către inculpat.

Mai mult ca atât, inculpatul a avut destul timp pentru a restitui suma de bani părții vătămate, în cazul în care nu a avut intenția de a însuși suma respectivă, ducând-o în eroare, referitor la procurarea năvodului.

Totodată, părțile vătămate au încercat să aplaneze situația cu inculpatul, solicitând ca acesta să le restituie banii, însă ultimul se eschiva.

Numai după ce partea vătămată Străisteanu Gheorghe a înaintat o plângere la poliție, inculpatul a restituit o parte din suma de bani pe care nejustificat a însușit-o. Toată atmosfera creată de către inculpat, era îndreptată exclusiv în scopul dobândirii ilicite a averii proprietarului.

La fel, existența infracțiunii de escrocherie s-a manifestat și prin faptul că, victimele au fost induse în eroare prin reprezentarea greșită a situațiilor și împrejurărilor, intenția provocându-și efectul și anume că, părțile vătămate au transmis sumele de bani solicitate de inculpat.

Analizând declarațiile inculpatului Bejenaru Radic, prin prisma prevederilor art. 101 Cod procedură penală, instanța de apel le-a dat o apreciere critică, ca declarații ce nu corespund realității, făcute în scop de apărare și eschivare de la răspundere penală pentru fapta comisă, or aceste declarații pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte sau împrejurări ce rezultă din ansamblul de probe existente în cauză.

Sub acest aspect declarațiile inculpatului Bejenaru Radic nu numai că nu coroborează cu fapte și împrejurări dovedite prin alte mijloace de probă, dar sunt combătute prin declarațiile părții vătămate și probele relatate mai sus.

La fel, au căzut sub critica instanței de apel și declarațiile martorilor Gîrlean Leonid, Bejenaru Petru și Spataru Boris care sunt în relații de prietenie, ca fiind făcute întru ușurarea situației în care s-a pomenit inculpatul.

Argumentele făcute de avocatul inculpatului privind adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal, deoarece există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, instanța de apel le-a considerat nefondate, deoarece prin încheierea judecătorului de instrucție din 20 octombrie 2008 (f.d. 45 vol. I), s-a anulat ordonanța procurorului din 30 septembrie 2008, precum și ordonanța procurorului din 04 decembrie 2008 a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 26 ianuarie 2009 (f.d. 73-74 vol. I), precum și ordonanța procurorului din 17 februarie 2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 07 aprilie 2009 (f.d. 101-102, vol. I), ca de altfel, și ordonanța procurorului din 03 iunie 2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 06 iulie 2009 (f.d. 128, Vol. I); ordonanța procurorului din 20 august 2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 22 octombrie 2009 (f.d. 143-144, vol. I); ordonanța procurorului din 15 decembrie 2009 a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 01 februarie 2010 (f.d. 155-156, vol. I); ordonanța procurorului din 26 martie 2010, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 14 mai 2010 (f.d. 194, vol. I); ordonanța procurorului din 18 iunie 2010, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 20 iulie 2010 (f.d. 9-10, vol. II).

Tot, întru confirmarea vinovăției inculpatului, instanța de apel a menționat și faptul că, toate acțiunile organului de urmărire penală au fost efectuate în strictă conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, mai mult, aceste acțiuni nu au fost atacate în modul stabilit, în momentul în care s-ar fi presupus că au fost efectuate cu încălcări.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei

care atenuază și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar admiterea acțiunii civile cu încasarea de la Bejenaru Radic în folosul lui Străisteanu Gheorghe a sumei de 88 320 de lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 3 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, îi va aduce părții vătămate satisfacție echitabilă în raport cu circumstanțele infracțiunii.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1. *Avocatul Nelly Babcsinschi, în numele inculpatului Bejenaru Radic*, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii pentru care inculpatul a fost condamnat.

Cu referire la episodul I: recurentul a reiterat motivele enunțate în cererea de apel precum că organului de urmărire penală ilegal prin ordonanțele sale din 27 martie 2008, 12 iulie 2007, 06 iunie 2008 a anulat tot ordonanțele sale emise anterior de neîncepere a urmăririi penale și de încetare a urmăririi penale în privința inculpatului Radic Bejenaru, mai mult, ordonanța de punere sub învinuire contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus și asupra faptului că organul de urmărire penală greșit a constatat precum că Radic Bejenaru, fiind în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela”, prin însușire ilegală a înstrăinat automobilul Opel Vectra, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu de 3 000 de dolari SUA, or, dreptul de proprietate a familiei Străisteanu asupra automobilului menționat nu se confirmă prin actele de înmatriculare a acestuia.

Recurentul a menționat că nici organul de urmărire penală, nici de către instanțele de judecată nu au fost respectate prevederile art. 22 alin. (2), art. 282 alin. (1), art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal.

Cu referire la episodul II: Recurentul și-a exprimat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor făcută de către instanța de apel în decizia sa, și anume, probele conținute la materialele cauzei nu confirmă altceva decât faptul că Radic Bejenaru a activat în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela”, la centrul Turistic din s. XXXXX r-nul XXXXX, or, prin înscrisul din materialele cauzei (vol. III, f.d. 24, 25), se confirmă transmiterea inculpatului anumitor sume de bani: 17 000 de lei, 2 600 de lei, 1 490 de lei, 5 500 de lei, în total suma de 35 080 de lei, însă în ședința de judecată nu au fost administrate probe concludente care să confirme faptul că sumele de bani respective i-au fost transmise inculpatului anume pentru a cumpăra năvodul și acesta la rândul său nu și-a onorat obligațiunile.

Între declarațiile martorilor pe dosar sunt multe divergențe în sensul că, unii dintre ei confirmă faptul transmiterii banilor de către partea vătămată inculpatului, unii indică că nu au văzut năvodul pe teritoriul ÎI „Străisteanu Daniela”, iar alții declară că au văzut năvodul nou sau că cunosc faptul că inculpatul a cumpărat un năvod.

Recurentul susține că vinovăția inculpatului pe acest capăt de învinuire nu a fost confirmat incontestabil prin ansamblul de probe cercetate, iar instanța de apel incorect a pronunțat o decizie de condamnare bazată pe presupuneri.

5.2. *Inculpatul*, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece instanțele de judecată au efectuat cercetarea judecătorească fără respectarea dispozițiilor procesual - penale privind administrarea probelor, fiind astfel încălcate prevederile art. 101, 414, 417 Cod de procedură penală.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Recurentul a menționat că instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile părții vătămate, menționând că anterior acestui caz, în adresa procuraturii împotriva lui au fost înaintate mai multe plângeri din partea părții vătămate care au fost soldate cu emiterea ordonanțelor de neîncepere, încetare și chiar refuz în pornirea urmăririi penale.

Recurentul a invocat că instanțele de judecată au trecut cu vederea și simplul calcul matematic care a majorat suma prejudiciului cauzat părții vătămate, or, instanța de apel nu a luat în considerație că partea vătămată a dat depoziții contradictorii la fiecare etapă a procesului penal în privința sumei prejudiciului cauzat.

Instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei sale și declarațiile martorilor acuzării care sunt rude apropiate ale părții vătămate Străisteanu Natalia, Străisteanu Gheorghe, Gîrju A., or, aceste declarații urmau a fi apreciate critic în coraport cu celelalte probe administrate în cauză. Martorii acuzării la fel ca și partea vătămată au depus declarații, sensul cărora diferă și se combat de la o etapă a procesului penal la alta.

În ce privește episodul cu sustragerea năvodului, recurentul a menționat că condamnarea lui pe acest capăt este una ilegală, deoarece pe cauză sunt mai multe declarații ale martorilor care indică diferit la acest caz, toți au văzut transmiterea banilor individual pentru acest năvod, nu se indică concret câți bani au fost transmiși, care anume bancnote, de care năvod era necesar de confecționat, lungimea, înălțimea lui, astfel, recipisa din materialele cauzei, nu coincide cu declarațiile martorilor pe dosar în ce privește data transmiterii banilor și anume, comparând declarațiile martorilor acuzării cu înscrisurile din recipisă rezultă că ei nu puteau fi prezenți la transmiterea banilor pentru procurarea plasei pentru năvod.

Recurentul a mai supus criticii și faptul că în instanța de apel greșit a constatat în decizia sa numele inculpatului și anume în loc de Radic a indicat Petru.

În privința episodului II recurentul a invocat că el a vândut automobilul Opel Vectra, deoarece era proprietatea sa, ceia ce a fost confirmat și de martorii Țîgîrlaş, Șvețov, Bejenaru P., Gîrlean, Spataru și Mațoc, mai mult, însăși partea vătămată l-a îndrumat să vândă automobilul în cauză și să-i restituie datoriile vis-a-vis de cunoscuții inculpatului. În final inculpatul a mai invocat că nici instanța de fond nici cea de apel nu s-a expus asupra solicitărilor lui privind examinarea plângerilor sale adresate organului de urmărire penală, și respectiv remise instanțelor pentru soluționare pe motiv, că cauza deja era pe rolul instanțelor de judecată.

5.3. *Avocatul Constantin Lazari, în numele părților vătămate și părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia*, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, au contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, doar în partea ce se referă la neexpunerea de către instanța

de apel asupra faptului nerespectării de către organul de urmărire penală și instanța de judecată a termenului rezonabil la examinarea și judecarea prezentei cauze penale, solicitând emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie constatat încălcarea dreptului părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia la examinarea și judecarea prezentei cauze penale în termen rezonabil, în rest decizia instanței de apel să fie menținută fără modificări.

Recurenții a invocat că efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei au durat mai mult de 7 ani, fiind ignorate în acest sens prevederile art. 414, 422 Cod de procedură penală, precum și art. 6 par. 1 CEDO. (la 05 septembrie 2006 se consideră început procesul penal în cauză).

Totodată, recurenții au mai menționat că la materialele dosarului penal sunt anexate mai multe plângeri, cereri, înaintate de părțile vătămate împotriva ilegalităților organului de urmărire penală și a judecătorilor prin care li se solicită întreprinderea măsurilor necesare, potrivit legii, pentru a urgenta finalizarea examinării și judecării cauzei penale, însă toate au fost respinse, iar tergiversarea cauzei le-a cauzat părților vătămate pierderi și cheltuieli materiale și morale deosebit de mari.

6. Prin decizia din 01 iulie 2014 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cauza a fost remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea deciziei instanța de recurs a reținut că instanța de apel adoptând soluția de admitere a apelurilor declarate de procuror și de părțile vătămate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare după o sentința de achitare (episodul II), și-a motivat decizia adoptată, inclusiv pe declarațiile acuzatorii ale mai multor martori printre care: N. Străisteanu, G. Țîgîrlaş, Gh. Bectaraș, R. Boța, O. Cotelea, S. Șvețov, A. Dinu, din lista probelor prezentată de procuror, prin citire, astfel acești martori n-au fost audiați pe viu, mai mult, nu a fost audiată pe viu nici partea vătămată N. Străisteanu, declarațiile căreia figurează ca probă decisivă în cauză, astfel de hotărâre nu poate fi considerată ca una legală și întemeiată.

A mai reținut instanța de recurs că, instanța de apel a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a anulat achitarea lui Radic Bejenaru și l-a condamnat pe acesta conform învinuirii aduse (episodul II), însă, la baza noii hotărâri au fost puse probele examinate nemijlocit doar de prima instanță. Instanța de apel nu a efectuat o verificare suplimentară și nemijlocită a ansamblului probator administrat în cauză, ci s-a limitat doar la reaprecierea probelor anexate.

Instanța de recurs a constatat că, potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din 24 octombrie 2013, 14 noiembrie 2013, conform art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, la verificarea de către instanța de apel dacă sunt probe suplimentare acuzarea a menționat că nu sunt probe suplimentare, limitându-se doar la cercetarea probelor administrate în prima instanță care erau puse la baza deciziei de achitare a inculpatului.

În ce privește recursul ordinar declarat de părțile vătămate, instanța de recurs a menționat că și în acest caz instanța de apel nu a respectat prevederile legale, astfel, nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelul părților vătămate referitor la termenul rezonabil de examinare a cauzei, pe când acest motiv era invocat în apel, ceea ce prezumă nerezolvarea fondului apelului.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

7. Prin decizia din 16 decembrie 2015 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Babcinski Nelly, în numele inculpatului Bejenaru Radic și au fost admise apelurile procurorului și a părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, a fost casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

În baza art. 385 Cod de procedură penală, a fost micșorat termenul închisorii, până la 7 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88 320 de lei.

7.1. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a reținut că analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a concluzionat că vinovăția inculpatului Bejenaru Radic a fost dovedită și acțiunile lui se încadrează în limitele art. 190 alin. (4) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

8.1. *Inculpatul Bejenaru Radic*, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat, invocând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- în instanța de apel, la ședința din 26 mai 2015, a solicitat audierea pe viu a martorilor acuzării și anume: Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid și cercetarea probelor noi - martorii Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin, însă, instanța de apel a respins această solicitare pe motiv că Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid au fost audiați în prima instanță, iar martorii Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin nu au fost audiați în prima instanță. Consideră că prin refuz i-a fost încălcat dreptul la apărare;

- rejudecând cauza, nu au fost supuse verificării probele apărării, declarațiile martorilor acuzării urmează a fi apreciate critic;

- instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă declarațiilor inculpatului, prin care se confirmă nevinovăția acestuia, astfel s-a dat o prioritate nefondată probelor acuzării în detrimentul probelor apărării;

- instanța de apel a acordat prioritate declarațiilor părții vătămate și martorilor acuzării, fără a intra în esența declarațiilor inculpatului;

- la 16 decembrie 2015, în ședința de judecată, fiind bolnav, a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată, instanța de apel a respins demersul și nu s-a expus asupra acestuia.

8.2. *Avocatul Pavliuc Ghenadie, în numele inculpatului Bejenaru Radic*, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului a invocat că:

- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate inculpatului;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, și anume, hotărârea de condamnare a fost bazată pe presupuneri;

- instanța de apel și-a adoptat decizia fără respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, bazându-se doar pe probele acuzării, neluând în considerație probele apărării;

- la emiterea sentinței, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor, când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă;

- a fost încălcat Protocolul adițional nr. 7 la CEDO, art. 4 unde se prevede că nicio persoană nu poate fi urmărită sau pedepsită penal de jurisdicția aceluiași stat pentru săvârșirea unei infracțiuni, pentru care a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărâre definitivă, conform legii și procedurilor penale ale aceluși stat;

- nici de către organul de urmărire penală, nici de către instanțele de judecată nu au fost respectate prevederile art. 275 alin. (1) pct. 7), 8) Cod procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal, în sensul ilegalității ordonanțelor procurorilor prin care au fost anulate ordonanțele de încetare a urmăririi penale precum și de neîncepere a urmăririi penale în privința inculpatului Bejenaru Radic, și ilegalitatea ordonanței de punere sub învinuire care contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

9. Pe marginea recursurilor declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință, în care a pledat pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că recurenții solicită reaprecierea probelor, ceea ce ține de competența instanțelor de fond și de apel și astfel nu poate constitui temei pentru recurs.

10. Prin decizia din 13 septembrie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursurile ordinare declarate au fost admise, decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

10.1. Colegiul penal lărgit a constatat că, potrivit procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 16 decembrie 2015 (f.d. 185-186 vol. VIII), rezultă că inculpatul Bejenaru Radic a înaintat un demers, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată, pe motiv că în timpul ședinței starea sănătății acestuia s-a înrăutățit, însă instanța de apel a ignorat demersul înaintat, fără să se pronunțe pe el, ulterior s-a retras în camera de deliberare, după care a pronunțat dispozitivul deciziei, fără a-i acorda inculpatului cel din urmă cuvânt, ceea ce

constituie o încălcare gravă a prevederilor art. 413 alin. (7) Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel nu a ascultat poziția inculpatului asupra învinuirii, mai mult ca atât, că inculpatul a declarat că nu-i de acord cu poziția avocatului său.

Instanța de recurs a menționat că instanța de apel i-a încălcat grav dreptul inculpatului la apărare, prin faptul că nu ia acordat posibilitatea personal să-și exprime poziția în legătură cu învinuirea adusă sau asupra oricăror altor aspecte legate de cauză.

Instanța de recurs a indicat că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de motivele nominalizate și în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să aprecieze toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

11. Prin decizia din 19 ianuarie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Babciński Nelly, în numele inculpatului Bejenaru Radic și au fost admise apelurile procurorului și a părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități ce țin de domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

În baza art. 385 Cod de procedură penală, a fost micșorat termenul închisorii, până la 7 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88 320 de lei, în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

12. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a reținut că, analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a concluzionat că vinovăția inculpatului Bejenaru Radic a fost dovedită și acțiunile lui se încadrează în limitele art. 190 alin. (4) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Astfel, instanța de apel a constatat în fapt că, Bejenaru Radic urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activând în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela” cu adresa juridică s. XXXXX r-nul XXXXX și având în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î XXXXX, care împreună cu actele i-au transmis pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscând cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș Natalia, pe numele căreia era înregistrat automobil Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i oferea dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întâlnire cu ultima la 08 septembrie 2006, pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism. În vederea realizării intenției sale criminale, la

08 septembrie 2006, întâlnindu-se cu cet. Bectaraș Natalia în apropierea biroului notarului privat „Danu Inga”, situat în mun. Chișinău str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentându-i ultimele acte de pe automobilul Opel Vectra cu n/î XXXXX și înșelând-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș Natalia să creadă în afirmațiile lui Bejenaru Radic și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la 09 septembrie 2006, Bejenaru Radic, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX, pe numele cet. Mațoc Maria, iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile intenționate ale lui Bejenaru Radic, părții vătămate Străisteanu Gheorghe i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 4 000 de dolari SUA, care la momentul comiterii infracțiunii conform cursului oficial al BNM echivala cu suma de 53 240 de lei.

Tot, Bejenaru Radic, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26 aprilie 2006 – 05 iunie 2006 activând în calitate de administrator al II „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. XXXXX r-nul XXXXX, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gheorghe bani în sumă de 35 080 de lei, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Așadar, inculpatul Bejenaru Radic, i-a cauzat părții vătămate Străisteanu Gheorghe în perioada 26 aprilie 2006 – 05 septembrie 2006, o pagubă în sumă de 88320 de lei, ce constituie proporții mari.

Instanța de apel a constatat că prima instanță la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, greșit a concluzionat de a-l recunoaște pe Bejenaru Radic, vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și a-l achita pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Astfel, necătfind la faptul că inculpatul vina sa nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia se întemeiază pe următoarele probe: declarațiile părților vătămate Străisteanu Gheorghe, Străisteanu Natalia, declarațiile martorilor Străisteanu Daniela, Cîrjev Andrei, Patîrniche Anatol, Țîgîrlaş Garic, Bectaraș Gheorghe, Boța Radj, Străisteanu Natalia, Cotelea Oleg, Șevțov Stepan, Dinu Andrei, Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid, Gîrjev Daniela, precum și pe probele scrise ale cauzei penale, cum ar fi: procura înregistrată de notarul Danu Inga cu nr. 205 la 15 ianuarie 2005, prin care Bota Radj, care acționa din numele lui Bectaraș Natalia i-a încredințat lui Străisteanu Gheorghe sau Străisteanu Natalia conducerea cu drept de deplasare peste hotare, vânzarea, donația, schimbul, a da în gaj sau cu drept de locațiune ... mijlocul de transport „Opel Vectra” cu n/î XXXXX ... Procura fiind valabilă până la data de 12 noiembrie 2007; procura înregistrată de notarul Danu Inga cu nr. 6033 la 08 septembrie 2006, prin care Bectaraș Natalia l-a împuternicit pe Bejenaru Radic să încheie acte juridice (vânzarea, contract de comodat, contract de locațiune) pe mijlocul de transport „Opel Vectra” cu n/î XXXXX... Procura fiind valabilă timp de trei ani cu drept de substituie N. 1; cererea depusă de Bectaraș Natalia notarului Danu Inga, înregistrată cu nr. 6618 la 26 septembrie 2006, prin care s-a solicitat anularea procurii nr. 6033 la 08 septembrie 2006 eliberată lui

Bejenaru Radic; pașaportul tehnic eliberat la 09 septembrie 2006 lui Mațoc Maria pe autoturismul de modelul „Opel Vectra”, de culoare roșie, cu n/î XXXXX; copia pașaportului tehnic eliberat pe numele lui Bectaraș Natalia pe automobilul model „Opel Vectra” cu n/î XXXXX la 14 ianuarie 2004; copia autentificată a chitanței nr. 037881 din 22 noiembrie 2005 Centrul tehnic și transport al DGLDA al MAI al RM, conform căreia pentru parcare automobilului de model „Opel Vectra” s-a achitat suma de 684,99 de lei; procesul-verbal din 11 august 2010 de ridicare a înscrisului și înscrisul și înscrisul, prezentat de către Străisteanu Gheorghe ca dovadă a primirii banilor de către Bejenaru Radic. Conform înscrisului prezentat, lui Bejenaru Radic i s-a achitat suma de 17 000 de lei fără indicarea datei, de două ori suma de 2 600 de lei fără indicarea datei, 1 490 de lei la data de 22 mai 2006, suma de 5 890 de lei la data de 05 iulie 2006 și suma de 5 500 de lei la data de 24 iulie 2006, iar la data de 26 aprilie 2006 a achitat 100 de dolari datorie și a mai achitat 200 de dolari pentru plasă și 700 de dolari pentru plasă; - conținutul raportului de expertiză grafologică nr. 2670 din 29 octombrie 2010, prin care s-a constatat, că semnăturile ce se află în rubrica „semnăturile despre primire din înscrisul prezentat de către Străisteanu Gheorghe ca dovadă a primirii banilor de către Bejenaru Radic au fost efectuate de către Bejenaru Radic.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că analizând probele expuse supra, se confirmă că inculpatul Bejenaru Radic a dobândit ilicit bunurile părții vătămate Străisteanu Gheorghe prin înșelăciune și abuz de încredere, cauzându-i daune în proporții mari, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că faptul că inculpatul nu recunoaște vina sa în cele incriminate, nu poate servi ca temei pentru achitarea ori încetarea procesului penal în privința sa, din moment ce probele cercetate în coroborare dovedesc vina inculpatului în cele incriminate, motiv din care argumentele aduse referitor la nevinovăția sa se resping ca afirmative.

Argumentele făcute de avocatul inculpatului privind încetarea procesului penal pe episodul înstrăinării automobilului, deoarece există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, instanța de apel le-a considerat nefondate, deoarece din materialele cauzei, rezultă că ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 30 noiembrie 2006, ca și ordonanța de încetare a urmăririi penale din 06 iunie 2008, au fost anulate prin ordonanța procurorului Procuraturii Anticorupție din 27 martie 2008. Ulterior, în baza ordonanței din 01 noiembrie 2008, Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire pe art. 195 alin. (1) Cod penal, iar mai târziu, la 21 iunie 2011, lui Bejenaru Radic i s-a înaintat învinuire în sensul agravării, conexând-se două episoade și învinuindu-l pe art. 190 alin. (4) Cod penal și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Prin urmare, ambele episoade au fost comise în aceeași perioadă și inculpatul a urmărit același scop, acuzarea a solicitat ca el să fie tras la răspundere penală pe art. 190 alin. (4) Cod penal, adică pe ambele episoade. Din materialele cauzei, rezultă că ordonanțele menționate supra au fost anulate în conformitate cu legislația în vigoare, iar pornirea urmăririi penale pe episodul dat, a fost generată de apariția unor circumstanțe noi descoperite în cauză, care confirmă vinovăția inculpatului Bejenaru Radic.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de faptul că inculpatul Bejenaru Radic este fără antecedente penale și această circumstanță a generat

aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen mai aproape de limita minimă.

Totodată, instanța de apel a constatat încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei penale date. Astfel, cauza dată s-a aflat pe rolul instanțelor judiciare din anul 2008 până în anul 2015. Din acest motiv, instanța de apel a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 385 Cod de procedură penală și ea fost micșorat termenul pedepsei cu închisoarea stabilită în privința inculpatului Bejenaru Radic, iar admiterea acțiunii civile cu încasarea de la Bejenaru Radic în folosul lui Străisteanu Gheorghe a sumei de 88 320 de lei cu titlu de prejudiciu material îi va aduce părții vătămate satisfacție echitabilă în raport cu circumstanțele infracțiunii.

13. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

13.1. Inculpatul Bejenaru Radic, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

În motivarea recursului ordinar, recurentul invocă argumente similare cu cele indicate anterior de partea apărării în apelul declarat și descrise la pct. 3 al prezentei decizii, suplimentar menționând următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- în instanța de apel, a solicitat audierea pe viu a martorilor acuzării și anume: Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid și cercetarea probelor noi, audierea martorilor Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin, însă instanța de apel a respins această solicitare pe motiv că Spătaru Boris, Bejenaru Petru, Gîrlean Leonid au fost audiați în prima instanță, iar martorii Zatic Alexei, Străisteanu Andrei, Zinoviev Constantin nu au fost audiați în prima instanță. Consideră, că prin refuz i-a fost încălcat dreptul la apărare;

- rejudecând cauza, nu au fost supuse verificării probele apărării, iar declarațiile martorilor acuzării urmează a fi apreciate critic;

- instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă declarațiilor inculpatului, prin care se confirmă nevinovăția acestuia, astfel s-a dat o prioritate nefondată probelor acuzării în detrimentul probelor apărării; - instanța de apel a acordat prioritate declarațiilor părții vătămate și martorilor acuzării, fără a intra în esența declarațiilor inculpatului.

13.2. *Avocatul Scutaru Ana, în numele inculpatului*, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bejenaru Radic să fie achitat, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

În motivarea recursului sunt invocate argumentele că:

- instanța de apel și-a adoptat decizia fără respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, bazându-se doar pe probele acuzării, neluând în considerație probele apărării;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, și anume, hotărârea de condamnare a fost bazată pe presupuneri.

14. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor ordinare

declarate și a menționat că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, deoarece criticele invocate sunt vădit neîntemeiate.

15. Prin decizia din 05 noiembrie 2018 a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile ordinare declarate de Radic Bejenaru și de avocatul Ana Scutaru, în numele acestuia, s-a casat integral decizia din 19 ianuarie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe Bejenaru Radic Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată. Totodată, s-a dispus ca Bejenaru Radic Vasile să fie eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

15.1. Colegiul penal lărgit a constatat că, la caz, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 iulie 2014, cauza penală în privința lui Bejenaru Radic a fost trimisă la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pentru a repara erorile judiciare depistate de instanța de recurs.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit a constatat că instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a ținut cont de indicațiile menționate în decizia instanței de recurs și nu a reparat erorile judiciare comise de instanțele de judecată în procesul de examinare a cauzei date la etapele anterioare.

Necesitatea conformării indicațiilor expuse de instanța ierarhic superioară față de instanța de rejudecare, este stipulată la art. 436 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, care indică expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit a remarcat faptul că instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs ce i-au fost atribuite cu scop de verificare a erorilor invocate de către apelant în cererea de contestare a sentinței primei instanțe.

Astfel, în apelul declarat de partea apărării s-a invocat motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că instanța pripit a decis asupra soluției adoptate fără a face o analiză amplă a tuturor probelor administrate în cauză, considerând că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor imputate.

Colegiul penal lărgit a menționat că instanței de apel i s-a pus în sarcină verificarea declarațiilor părților vătămate, ale martorilor și probelor administrate la caz, cât și probele scrise prezentate de apărare care nu au fost apreciate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept concrete.

Astfel, instanța de recurs a constatat că, potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din 30 noiembrie 2017 (f.d. 52-53 vol. X) conform art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, la verificarea de către instanța de apel, dacă sunt probe suplimentare, acuzarea a menționat că nu sunt probe suplimentare, limitându-se doar la cercetarea probelor administrate în prima instanță care au fost puse la baza deciziei de achitare a inculpatului.

Instanța în mod divergent a respins versiunea de apărare a inculpatului că Gheorghe Străisteanu singur i-a spus să înstrăineze automobilul în contul achitării

datoriilor salariale și contrar acestei concluzii, a reținut *în fapt* că Radic Bejenaru a comis actele de înșelăciune folosindu-se de calitatea sa de administrator.

Mai mult, instanța de apel nu s-a expus asupra unui aspect din declarațiile depuse în favoarea acuzării, care însă vin să confirme versiunea inculpatului și anume că, „... Radic Bejenaru trebuia singur să-și asigure sie achitarea salariului”.

Instanța de apel, contrar indicațiilor expuse în decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, a ignorat temeiurile pentru care a fost anulată decizia de condamnare a Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013.

La fel, instanța de apel, eronat a motivat că nu se va pronunța asupra plângerilor inculpatului, sub pretextul că acestea sunt de competența judecătorului de instrucție, or, cauza deja se află în instanța de judecată și anume instanța urma să se expună pe fond în privința acestor plângeri.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit a constatat că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel, nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs și nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, indicate în prezenta decizie, constatând, că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal, fără a fi dată o analiză amplă tuturor probelor administrate în cauza dată, fără a aprecia *fiecare probă separat*, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare.

În apeluri și recursuri, inculpatul și apărătorul acestuia au supus criticii concluziile instanțelor de judecată că, în cauza de dată judecării, sunt suficiente dovezi confirmatoare că inculpatul nu a comis infracțiunea imputată. După cum a fost menționat în decizia adoptată de către instanța de recurs din 01 iulie 2014, probele administrate nu au primit o apreciere la justa valoare, iar concluziile instanței de apel sunt formale și premature, ce nu rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Colegiul penal lărgit a menționat că instanța de apel, după o sentința de achitare (episodul II), și-a motivat decizia adoptată, inclusiv pe declarațiile acuzătorii ale mai multor martori printre care, N. Străisteanu, G. Țîgîrlaș, Gh. Bectaraș, R. Boța, O. Cotelea, S. Șvețov, A. Dinu, din lista probelor prezentată de procuror, astfel descriindu-le în decizie, nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

În aceste condiții, Colegiul a concluzionat că argumentele recurentului cu privire la faptul că instanța de apel nu a dat apreciere probelor administrate pe caz și nu a dat răspuns la argumentele invocate în apelul apărării, și-a găsit confirmare, de aceea rezultatele activității organului de urmărire penală și baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată în mod repetat de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, în ședințe de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz, respectându-se principiile prezumției nevinovăției, contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, stipulate la art. 7, 8, 24 Cod de procedură penală, ceea ce nu a fost efectuat.

Neexpunerea sau expunerea neclară și evazivă, în privința argumentelor invocate în apel, echivalează cu admiterea erorilor procesuale admise de către Curtea de apel Chișinău, care, în opinia Colegiului penal lărgit, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

16. Prin decizia din 11 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura r-nul Strășeni, Ion Tețcu, de părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 iunie 2013, au fost respinse ca fiind nefondate, iar apelul declarat de avocatul Nelly Babcsinschi, în interesele inculpatului Bejenaru Radic împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2013 a fost admis, casată sentința parțial, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) CPP și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: Bejenaru Radic s-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova (episodul din 08 septembrie – 09 septembrie 2006), iar procesul penal a încetat și inculpatul s-a liberat de pedeapsa penală în temeiul art. 60 Cod Penal al RM, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. În rest, sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2013 s-a menținut.

16.1. Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău cu referire la episodul din 08 septembrie – 09 septembrie 2006 a conchis că probele administrate la etapa urmăririi penale, cercetare judecătorească în prima instanță și în instanța de apel, întreaga sistemă de probe examinate și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpatul Bejenaru Radic a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod Penal, după semnele calificative - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere. La pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată pe acest episod. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate. Totodată, Colegiul Penal analizând declarațiile părților vătămate coroborate cu declarațiile martorilor: Țîgîrlaș Garic, Bectaraș Gheorghe, Dinu Andrei, Boța Radj și a declarațiilor martorului Străisteanu Daniela ce ține de episodul dat, a considerat că acestea sunt veridice, consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului penal, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, care coroborează cu probele scrise nominalizate mai sus, și dovedesc cu certitudine că inculpatul Bejenaru Radic a comis infracțiunea de escrocherie - pe episodul dobândirii ilicite a automobilului „Opel Vectra”, cu n/î XXXXX, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere. Colegiul Penal a considerat că, vinovăția inculpatului Bejenaru Radic în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate și anume prin procura înregistrată de notarul Inga Danu cu nr. 205 la data de 15 ianuarie 2005 prin care Bota Radj, care

acționa din numele lui Bectaraș Natalia i-a încredințat lui Gheorghe Străisteanu sau Nataliei Străisteanu conducerea cu drept de deplasare peste hotare, vânzarea, donație, schimb, a da în gaj sau cu drept de locațiune mijlocul de transport „Opel Vectra”, cu n/î XXXXX, prin procura înregistrată cu nr. 6033 la data de 08 septembrie 2006, prin care Bectaraș Natalia l-a împuternicit pe Bejenaru Radic să încheie acte juridice (vânzarea, contract de comodat, contract de locațiune) pe mijlocul de transport de modelul „Opel Vectra”, cu n/î XXXXX, prin cererea depusă de Bectaraș Natalia notarului Inga Danu, înregistrată cu nr. 6618 la data de 26 septembrie 2006, prin care s-a solicitat anularea procurii nr. 6033 din 08 septembrie 2006 eliberată lui Bejenaru Radic, prin pașaportul tehnic eliberat la 09 septembrie 2006 lui Mațoc Maria pe autoturismul de modelul „Opel Vectra”, de culoare roșie, cu n/î XXXXX, prin copia pașaportului tehnic eliberat pe numele lui Bectaraș Natalia pe automobilul model „Opel Vectra” cu n/î XXXXX la data de 14 ianuarie 2004 și prin copia autenticată a chitanței nr. 037881 din 22 noiembrie 2005, Centrul tehnic și transport al DGLDA al MAI al RM, conform căreia pentru parcarea automobilului de model „Opel Vectra” s-a achitat suma de 684,99 de lei, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, ale martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

În cadrul judecării apelului, Colegiul Penal din cumulul probelor cercetate, a constatat că în acțiunile inculpatului, Bejenaru Radic, se regăsesc modalitățile de săvârșire a faptei prejudiciabile urmate de cauzarea de daune în proporții considerabile, potrivit laturii obiective a infracțiunii incriminate. Or, conform materialelor cauzei penale precum și declarațiile martorilor audiați la urmărirea penală, în instanța de fond și instanța de apel, se constată cu certitudine că, prin acțiunile sale inculpatul Bejenaru Radic a cauzat un prejudiciu material părților vătămate, în cuantum de 3 300 de dolari SUA, care fiind raportați la cursul oficial al BNM constituie 43 929,27 de lei.

Referitor la acest episod, instanța de apel a constatat că acțiunile inculpatului Bejenaru Radic întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 Cod penal, infracțiunea incriminată inculpatului se califică ca infracțiune „mai puțin gravă”, or, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod Penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Astfel, instanța ținând cont de faptul că inculpatul Bejenaru Radic la data de 08 septembrie -09 septembrie 2006 a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, iar la data de 09 septembrie 2011 a expirat termenul de 5 ani, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod Penal, respectiv, a constatat că a expirat termenul de tragere la răspundere penală, din care motive, Colegiul Penal a dispus liberarea inculpatului Bejenaru Radic de pedeapsă penală în temeiul art. 60 alin. (1), lit. b) Cod Penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Cu referire la episodul dobândirii ilicite de la Gheorghe Străisteanu a sumei de 35080 de lei, Colegiul Penal a considerat că instanța de fond a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de instanța de fond corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța de fond concluzionând corect că nu s-a dovedit vinovăția inculpatului Bejenaru Radic în

comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal pe acest episod din lipsa elementelor infracțiunii.

Judecând apelul procurorului și a părți vătămate, în contextul verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, Colegiul Penal a conchis că vinovăția inculpatului Bejenaru Radic pe acest episod de dobândire ilicită de la Gheorghe Străisteanu a sumei de 35080 de lei nu a fost demonstrată în afara oricăror dubii, iar vinovăția bazată pe probele prezentate pe procuror este întemeiată pe presupuneri, și nicidecum nu demonstrează vina inculpatului în cele incriminate.

17. La 26 iulie 2019, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, în temeiul art. 427 alin. 1), pct. 6), 12) Cod de procedură penală, sunt invocate argumentele că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarat sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, care sunt invocate ca erori de drept și atestă că soluția adoptată este neîntemeiată;

- instanțele de judecată nu au analizat în cumul toate probele prezentate de către acuzare prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală;

18. La 12 august 2019, Radic Bejenaru, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău și a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

În motivarea recursului, invocând temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) din Codul de procedură penală, a indicat că:

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării;

- hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nefiind întrunite elementele infracțiunii pentru care a fost condamnat pe episodul 1, și fapta nu a avut loc pe episodul 2;

- la rejudecarea cauzei, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile menționate în deciziile instanțelor de recurs din 01 iulie 2014 și din 05 noiembrie 2018 și n-a reparat erorile judiciare comise de instanțele de judecată;

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 436 Cod de procedură penală.

19. La 13 septembrie 2019, părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu au depus recurs ordinar împotriva deciziei din 11 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea recursului cu emiterea unei încheieri judecătorești, prin care să fie constatată încălcarea dreptului părților vătămate la examinarea și judecarea prezentei cauze în termen rezonabil, și cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea însușirii sumei de 35 080 de lei, cu rejudecarea cauzei și aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 190 alin. (4) Cod penal, iar în caz de imposibilitate de dispus rejudecarea cauzei în această parte de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar părțile vătămate, în temeiul art. 427 pct. 6) Cod de procedură penală, au indicat că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume instanța de judecată nu s-a expus asupra faptului nerespectării de către organul de urmărire penală și instanța de fond a termenului rezonabil, la efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei

Sub acest aspect, au invocat că efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei care au durat mai mult de 7 ani, fiind ignorate în acest sens prevederile art. 414; 422 Cod de procedură penală, precum și art. 6 par. 1 CEDO. (la 05.09.06 se consideră început procesul penal în cauză).

Totodată, recurenții au mai menționat că la materialele dosarului penal sunt anexate mai multe plângeri, cereri, înaintate de părțile vătămate împotriva ilegalităților organului de urmărire penală și a judecătorilor prin care li se solicită întreprinderea măsurilor necesare, potrivit legii, pentru a urgenta finalizarea examinării și judecării cauzei penale, însă toate au fost respinse, iar tergiversarea cauzei le-a cauzat părților vătămate pierderi și cheltuieli materiale și morale deosebit de mari.

20. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul declarat de părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursurile declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu și de inculpatul Bejenaru Radic urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Din textul recursurilor declarate, se constată că, recurenții formulează critici împotriva deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la erorile prescrise la pct. 6), 8) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

În partea ce ține de recursul declarat de părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu, Colegiul penal învederează că în conformitate cu art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Așadar, prin prisma normei de drept enunțate, Colegiul penal constată că decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, pronunțată integral la 11 iulie 2019, a fost contestată de către Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia la data de 13 septembrie 2019, prin urmare cu încălcarea termenului legal de 30 de zile.

Colegiul penal va respinge argumentul recurenților că recursul este depus în termen, dat fiind faptul că despre decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2019, pronunțată public la 11 iulie 2019, au aflat numai la data de 20 august 2019.

Și asta deoarece, recurenții Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia nu au negat faptul că au cunoscut despre examinarea cauzei în instanța de apel și data pronunțării deciziei instanței de apel, iar conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs de 30 de zile este unul absolut, și curge de la data pronunțării deciziei, și nu de la data recepționării acesteia, după cum invocă recurenții, astfel, având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai cu seamă că conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 iunie 2019, în prezența procurorului, inculpatului, avocatului inculpatului, părții vătămate Gheorghe Străisteanu, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată la 11 iulie 2019, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal (f. d. 153-155 vol. XI), iar părților absente la pronunțarea deciziei integrale li s-a expediat câte o copie de pe decizia motivată (f. d. 198 vol. XI).

Distinct de constatările menționate, fiind cert că recursul ordinar al părților vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu este declarat peste termen, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil.

Verificând actele cauzei, în raport cu argumentele din *recursul procurorului în procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, și din recursul inculpatului Radic Bejenaru*, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la adoptarea deciziei, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs și astfel, instanța de recurs luând în considerație argumentele invocate de recurenți și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile

legale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, urmează a se expune asupra erorilor admise.

Astfel, Colegiul penal lărgit a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelanți în prezenta speță, menționate și în recurs, unde au fost puse în discuție de către instanța de apel, inclusiv argumentele principale.

Din conținutul recursurilor declarate, rezultă că aceștia critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârile instanței de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Așadar, Colegiul penal reține că în baza art. 417 alin. (1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel, hotărârea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de avocatul inculpatului și acuzatorul de stat.

Or, apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, numai la persoana împotriva căreia este îndreptat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

De altfel, urmează a reține că în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea de către instanța de apel a acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. În cazul când instanța de apel, la cererea părților, a administrat probe noi, ea urmează să le descrie în textul deciziei, cu aprecierea lor. Dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe. În partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor art. 394 Cod de procedură penală. Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Lecturând textul apelului declarat de avocatul inculpatului în coraport cu partea descriptivă a deciziei instanței de apel, prin care acesta s-a admis, se constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

În același timp, instanța de apel nu a descris fondul apelului și nu s-a expus asupra admiterii sau respingerii probelor prezentate de acuzare, ci, doar a reiterat

declarațiile părților vătămate, a martorilor și în ordine cronologică toate ordonanțele procurorului și încheierile judecătorului de instrucție în aceste cauze penale.

Mai mult, prevederile legale menționate supra, nu au fost respectate și în cazul când instanța de apel a adoptat soluția de respingere a apelului declarat de procuror, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de recalificare a acțiunilor inculpatului Bejenaru Radic (episodul I din 08 septembrie – 09 septembrie 2006), și-a motivat decizia adoptată în (pct. 8.- 8.4) în baza Legii RM nr. 207 din 29 iulie 2016 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative, conform căreia au fost operate modificări la art. 126 Cod Penal, astfel încât, alin. (1) prevede că: „Se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”.

Totodată, indicând că prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1008 din 30 septembrie 2005 „privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2006” s-a calculat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, în mărime de 1 700 de lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație, astfel „proporții mari” se consideră suma mai mare de 34 000 de lei.

Instanța de apel a constatat că suma prejudiciului cauzat părții vătămate este de (3 300 de dolari SUA, care conform cursului oficial la momentul comiterii infracțiunii constituia 43 929,27 de lei (1 dolar USD - 13,31 lei), nu depășește 20 de salarii medii lunare pe economie la momentul săvârșirii faptei (1700 lei x 20 salarii medii = 34 000 lei), ceea ce nu constituie proporții mari conform alin. (1), art. 126 Cod penal, fapt pentru care acțiunile inculpatului Bejenaru Radic urmând a fi recalificate din prevederile alin. (4) art. 190 Cod Penal în alin. (1) art. 190 Cod Penal al RM, făcând greșit referire la modificări precum că, în alin. (1) art. 190 Cod Penal, operate prin Legea RM nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018 „pentru modificarea unor acte legislative” , or, de fapt aceste modificări se invocă la lit. c) alin.(2) art. 190 CP, fiind abrogată sintagma „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, ca urmare în continuare greșit s-a aplicat și prevederile de la art. 10 alin. (1) Cod penal, subsidiar și de la art. 60 alin. (1) Cod penal.

La fel, Colegiul penal constată că instanța de apel s-a contrazis și în calculul efectuat, care de fapt schimbă și calificarea acțiunilor inculpatului Bejenaru Radic, or, greșit a evaluat prejudiciului real cauzat de către acesta. Astfel, admitând că chiar reieșind din suma invocată de 3 300 de dolari SUA, care conform cursului valutar la momentul comiterii infracțiunii constituia 43 929,27 de lei, se atestă că depășește suma de 34 000 de lei, ce demonstrează că numai pe acest episod acțiunile inculpatului corect urmau a fi reținute potrivit art. 190 alin. (4) din Codul penal.

Or, ambele episoade au fost comise în aceeași perioadă și inculpatul a urmărit același scop de dobândire prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor de la părțile vătămate, de aceia chiar în instanța de fond din aceste temeuri, acuzarea a solicitat ca Bejenaru Radic, pe ambele episoade, să fie tras la răspundere penală pe art. 190 alin. (4) Cod penal.

De asemenea, în pct. 10.4. a deciziei, instanța de apel a indicat că „atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a dovedit prin declarațiile martorilor că automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX, a costat aproximativ suma de 3 300 de

dolari SUA, care fiind raportați la cursul oficial al BNM constituie 43 929,27 de lei....”, fapt care la fel este în contradicție cu constatarea ulterioară de apreciere de 34 000 lei.

În situația descrisă, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art. 101, 414, 417 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs deoarece soluționarea chestiunii respective ține de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care conform art. 414 Cod de procedură penală trebuie să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, deci al legalității și temeiniciei sentinței atacate.

Totodată, se reține că instanța de apel a ignorat indicațiile instanței de recurs expuse în deciziile anterioare a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, care sunt obligatorii pentru instanța de rejudicare, în baza art. 436, alin. (2) Cod de procedură penală, și a comis erori de drept ca și în deciziile precedente.

Dreptul la un proces echitabil, în lumina Convenției Europene, se bazează pe respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale procesului judiciar: „egalitatea armelor”, „contradictorialitatea” (mai ales în administrarea probelor), „motivarea deciziilor”, care semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața instanțelor de judecată, fără ca vreuna dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți în proces, așa încât, părțile litigante să aibă posibilitatea de a-și susține punctul de vedere într-o așa manieră, încât să nu fie puse într-o situație dezavantajată una față de alta (a se vedea decizia din 22 februarie 1996 a CtEDO, în cauza Bulut contra Austriei, parag. 47; decizia din 18.02.1997, în cauza Niderost-Huber contra Elveției, parag. 23).

Colegiul consideră, că erorile judiciare comise de instanța de apel nu pot fi corectate în instanța de recurs, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată și dispusă rejudicarea cauzei în ordine de apel.

La rejudicarea cauzei instanța de apel va ține seama de prevederile art. 101, 414, 417, 419 Cod de procedură penală, de explicațiile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, cu modificările ulterioare „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, de motivele expuse în prezenta decizie, iar în dependență de datele obținute să emită o hotărâre legală și întemeiată în privința inculpatului.

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2019, în privința inculpatului Bejenaru Radic XXXXX.

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu și de inculpatul Bejenaru Radic XXXXX, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2019,

și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 6 februarie 2020.

Președinte

Tamara Chișca-Doneva

judcători

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu